

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

21 päivänä joulukuuta 2023 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Eurooppa-koulujen perussäännön määrittelevä yleissopimus – 27 artiklan 2 kohta – Eurooppa-koulujen yleiset säännöt – 62, 66 ja 67 artikla – Riitautus, joka kohdistuu luokkaneuvoston päätökseen evätä oppilaalta pääsy yläkoulu-lukion seuraavalle luokalle – Kansallisten tuomioistuinten toimivallan puuttuminen – Eurooppa-koulujen valituslautakunnan yksinomaisen toimivalta – Tehokas oikeussuoja

Asiassa C-431/22,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Corte suprema di cassazione (ylin yleinen tuomioistuin, Italia) on esittänyt 6.6.2022 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 28.6.2022, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Scuola europea di Varese

vastaa

PD, alaikäisen NG:n huoltajana, ja

LC, alaikäisen NG:n huoltajana,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Prechal (esittelevä tuomari) sekä tuomarit F. Biltgen, N. Wahl, J. Passer ja M. L. Arastey Sahún,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: hallintovirkamies I. Illéssy,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 4.5.2023 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Scuola europea di Varese, edustajinaan A. De Peri Lozito, R. Invernizzi ja M. Luciani, avvocati,
- PD ja LC, edustajinaan M. L. De Margheriti ja R. Massaro, avvocati,
- Euroopan komissio, asiamiehinään M. Bruti Liberati, I. Melo Sampaio, A. Spina ja L. Vernier,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

kuultuaan julkisasiamiehen 13.7.2023 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee Luxemburgissa 21.6.1994 tehdyn Eurooppa-koulujen perussäännön määrittelevän yleissopimuksen (EYVL 1994, L 212, s. 3; jäljempänä Eurooppa-koulujen yleissopimus) 27 artiklan 2 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain Scuola europea di Varese (Varesen Eurooppa-koulu, Italia) sekä PD ja LC alaikäisen poikansa NG:n huoltajina ja joka koskee Italian tuomioistuinten toimivaltaa tutkia kanne, jossa vaaditaan kumoamaan luokkaneuvoston päätös evätä NG:n, joka on kyseisen koulun yläkoulu-lukion viidennen luokan oppilas, pääsy seuraavalle luokalle.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Wienin yleissopimus

- 3 Valtiosopimusoikeutta koskevan, 23.5.1969 allekirjoitetun Wienin yleissopimuksen (Yhdistyneiden Kansakuntien sopimuskokoelma, osa 1155, s. 331; jäljempänä Wienin yleissopimus) 1 artiklan, jonka otsikko on ”Tämän yleissopimuksen soveltamisala”, mukaan kyseistä yleissopimusta ”sovelletaan valtioiden välisiin valtiosopimuksiin”.
- 4 Wienin yleissopimuksen 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Tämän yleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolella olevat kansainväliset sopimukset”, määrätään seuraavaa:

”Se, että tämä yleissopimus ei koske niitä kansainvälisiä sopimuksia, jotka on tehty valtioiden ja muiden kansainvälisen oikeuden subjektien välillä tai jotka on tehty pelkästään tällaisten muiden subjektien välillä, taikka kansainvälisiä sopimuksia, jotka eivät ole kirjallisessa muodossa, ei vaikuta:

--

b) siihen, kuinka niihin sovelletaan sellaisia tämän yleissopimuksen sääntöjä, joiden alaisia ne kansainvälisen oikeuden nojalla tästä yleissopimuksesta riippumatta saattavat olla;

--”

- 5 Wienin yleissopimuksen 31 artiklassa, jonka otsikkona on ”Yleinen tulkintasääntö”, määrätään seuraavaa:

”1. Valtiosopimusta on tulkittava vilpittömässä mielessä ja antamalla valtiosopimuksessa käytetyille sanonnoille niille kuuluvassa yhteydessä niiden tavallinen merkitys, sekä valtiosopimuksen tarkoituksen ja päämäärän valossa.

--

3. Yhteyden lisäksi tulee ottaa huomioon:

- a) jokainen myöhempi osapuolten välillä tehty sopimus, joka koskee valtiosopimuksen tulkintaa tai sen määräysten soveltamista;
- b) jokainen myöhempi valtiosopimusta sovellettaessa noudatettu käytäntö, joka osoittaa osapuolten välisen yhteisymmärryksen valtiosopimuksen tulkinnasta;
- c) kaikki osapuolten välisissä suhteissa sovellettavissa olevan kansainvälisen oikeuden asiaan vaikuttavat säännöt.

– –”

Eurooppa-koulujen yleissopimus

6 Eurooppa-koulut perustuivat alun perin kahteen asiakirjaan eli Luxemburgissa 12.4.1957 allekirjoitettuun Eurooppa-koulujen perussääntöön (Yhdistyneiden Kansakuntien sopimuskokoelma, osa 443, s. 129) ja Luxemburgissa 13.4.1962 allekirjoitettuun Eurooppa-koulujen perustamista koskevaan pöytäkirjaan (Yhdistyneiden Kansakuntien sopimuskokoelma, osa 752, s. 267), joka liittyy Eurooppa-koulujen perussääntöön. Nämä asiakirjat korvattiin Eurooppa-koulujen yleissopimuksella, joka tuli voimaan 1.10.2002.

7 Euroopan yhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön valtuuttamisesta allekirjoittamaan ja tekemään yleissopimus Eurooppa-koulujen perussäännöstä 17.6.1994 tehdyn neuvoston päätöksen 94/557/EY, Euratom (EYVL 1994, L 212, s. 1) johdanto-osan kolmannessa ja neljännessä perustelukappaleessa sekä Eurooppa-koulujen perussääntöä koskevan yleissopimuksen tekemisestä 17.6.1994 tehdyn komission päätöksen 94/558/EHTY (EYVL 1994, L 212, s. 15) johdanto-osan kolmannessa ja neljännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”[yhteisöjen] osallistuminen [Eurooppa-koulujen] yleissopimuksen täytäntöönpanoon on tarpeen [yhteisöjen] tavoitteiden saavuttamiseksi,

[yhteisöt] osallistu[vat] tähän täytäntöönpanoon käyttäen yleissopimuksessa vahvistettuihin sääntöihin perustuvaa ja tulevaisuudessa [Eurooppa-koulujen] yleissopimuksen mukaisissa säädöksissä sille annettavaa toimivaltaa.”

8 Eurooppa-koulujen yleissopimuksen johdanto-osan ensimmäisen, toisen, kolmannen ja neljännen perustelukappaleen sanamuoto on seuraava:

”[Korkeat sopimuspuolet] – – katsovat, että Euroopan yhteisöjen henkilöstön lasten yhteistä opetusta varten Euroopan yhteisöjen toimielimien tehokkaan toiminnan varmistamiseksi on perustettu vuodesta 1957 lähtien laitoksia, joista käytetään nimeä ’Eurooppa-koulu’;

katsovat, että Euroopan yhteisöt haluavat varmistaa näiden lasten yhteisen opetuksen, ja osallistuvat tässä tarkoituksessa Eurooppa-koulujen toiminnan rahoittamiseen;

katsovat, että Eurooppa-koulujärjestelmä on oma järjestelmänsä, ja katsovat, että se on jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä sekä jäsenvaltioiden ja Euroopan yhteisöjen välistä yhteistyötä, hyväksyen samalla täysin jäsenvaltioiden vastuun niiden omien koulutusjärjestelmien opetuksen sisällöstä ja organisaatiosta sekä niiden kulttuurilliset ja kielelliset erot;

katsovat, että

- Eurooppa-koulun perussääntö, joka on hyväksytty vuonna 1957, tulisi vahvistaa sopimuspuolten siihen liittyvien tekstien huomioon ottamiseksi;
- perussääntöä tulisi tarkistaa, ottaen huomioon Euroopan yhteisöjen kehitys;
- koulujen elimien päätöksentekomenetelmää tulisi muuttaa;
- kokemus koulujen toiminnasta tulisi ottaa huomioon;
- opetushenkilökunnalle ja muille tässä perussäännössä tarkoitetuille henkilöille tulisi taata riittävä oikeusturva johtokunnan tai hallinnollisten lautakuntien päätöksiä vastaan; tätä tarkoitusta varten tulisi perustaa valituslautakunta, jolla olisi tarkoin rajattu toimivalta;
- valituslautakunnan toimivalta ei vaikuta kansallisten tuomioistuinten toimivaltaan siviili- ja rikosvastuuta koskevissa asioissa.”

9 Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 1 artiklan toisessa kohdassa määrätään seuraavaa:

”Koulujen tehtävänä on tarjota yhteistä opetusta Euroopan yhteisöjen henkilöstön lapsille. – –”

10 Kyseisen yleissopimuksen 6 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Jokainen koulu on oikeushenkilö siinä laajuudessa kuin se on tarpeen sen 1 artiklan mukaisen tehtävän hoitamiseksi. – – Se voi olla oikeudenkäynnin osapuolena. – –

Oikeuksien ja velvollisuuksien osalta koulut ovat jokaisessa jäsenvaltiossa samassa asemassa kuin muut julkisoikeudellisesti säännellyt oppilaitokset, tämän yleissopimuksen erityismääräysten mukaisesti.”

11 Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 7 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Kaikkien koulujen yhteiset elimet ovat:

1. johtokunta
2. pääsihteeri
3. tarkastuslautakunnat
4. valituslautakunta.

Jokaisen koulun hallinnosta huolehtii hallinnollinen lautakunta ja koulun toimintaa johtaa johtaja.”

12 Kyseisen yleissopimuksen 8 artiklan 1 kohdan sanamuoto on seuraava:

” – – johtokuntaan kuuluu seuraavat jäsenet:

a) jokaisen Euroopan yhteisöjen jäsenvaltion ministeritason edustaja tai edustajia, joilla on valtuudet tehdä sitoumuksia kyseisen jäsenvaltion hallituksen puolesta, kuitenkin siten, että jokaisella jäsenvaltiolla on vain yksi ääni;

b) Euroopan yhteisöjen komission jäsen;

c) henkilöstötoimikunnan nimittämä edustaja (opetushenkilökunnan keskuudesta) – –

d) oppilaiden vanhempien edustaja, jonka vanhempainyhdistykset ovat nimittäneet – –”

13 Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 9 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Johtokunta tekee päätöksensä sen jäsenten kahden kolmasosan äänten enemmistöllä, [lukuun ottamatta] sellaisia tapauksia, joissa tämän yleissopimuksen perusteella vaaditaan yksimielinen päätös – –”

14 Kyseisen yleissopimuksen 10 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Johtokunta valvoo tämän yleissopimuksen täytäntöönpanoa. Tässä tarkoituksessa sillä on tarvittava päätöksentekovoima opetus-, talousarvio- ja hallintoasioissa – –

Johtokunta antaa koulun yleiset säännöt.

– –”

15 Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 11 artiklan sanamuoto on seuraava:

”Opetusta koskeissa asioissa johtokunta päättää, mitä opintoja koulussa on suoritettava ja miten ne järjestetään. Toimivaltaisen tarkastuslautakunnan lausunnon mukaisesti johtokunta erityisesti:

– –

3. – – Se antaa – – säännöt oppilaiden pääsystä seuraavalle luokalle tai yläasteelle – –

4. perustaa tutkintoja koulussa tehdyn työn vahvistamiseksi; antaa tällaisia tutkintoja koskevat säännöt, nimeää tutkintolautakunnat ja myöntää tutkintotodistukset. Se varmistaa – – näihin tutkintoihin liittyvät kokeet – –”

16 Kyseisen yleissopimuksen 12 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Hallinnollisissa asioissa johtokunta

– –

2. nimittää pääsihteerin – –

– –”

17 Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 14 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Päsihteeri edustaa johtokuntaa – –. Hän edustaa kouluja oikeudenkäynneissä. Hän on vastuussa toiminnastaan johtokunnalle.”

18 Kyseisen yleissopimuksen 26 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Ainoastaan Euroopan yhteisöjen tuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan sopimuspuolten väliset riidat, jotka koskevat tämän yleissopimuksen tulkintaa ja soveltamista ja joita ei ole voitu ratkaista johtokunnassa.”

19 Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 27 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Tällä yleissopimuksella perustetaan valituslautakunta.

2. Kun kaikki hallinnolliset valitusmahdollisuudet on käytetty, valituslautakunnalla on yksinomainen toimivalta ensimmäisenä ja viimeisenä oikeusasteena ratkaista riidat, jotka koskevat tämän yleissopimuksen soveltamista sopimuksen alaan kuuluviin henkilöihin hallinnollista ja avustavaa henkilökuntaa lukuun ottamatta ja jotka koskevat yleissopimukseen tai sellaisten sen nojalla annettuihin määräyksiin perustuvien [heille vastaisten] toimien laillisuutta, joita johtokunta tai hallinnollinen lautakunta on heihin kohdistanut käyttäessään tähän yleissopimukseen perustuvaa toimivaltaansa. Kun riidat liittyvät rahoitukseen, valituslautakunnalla on rajoittamaton toimivalta.

Näihin menettelyihin liittyvistä ehdoista ja säännöistä määrätään tarpeen vaatiessa opetushenkilökunnan toimintaa koskevissa säännöissä tai tuntiopettajien työehdoissa, tai koulujen yleissäännöissä.

3. Valituslautakunnan jäsenet ovat riippumattomia ja juridisesti päteviksi katsottuja henkilöitä.

Ainoastaan Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tätä tarkoitusta varten laatimalla listalla olevia henkilöitä voidaan nimetä valituslautakuntaan.

4. Johtokunta hyväksyy valituslautakunnan perussäännön yksimielisellä päätöksellä.

Valituslautakunnan perussäännössä määrätään lautakunnan jäsenten lukumäärästä, menettelystä, jota johtokunta noudattaa nimetessään jäsenet, jäsenten toimikauden pituudesta sekä heitä koskevista rahoitusjärjestelyistä. Perussäännössä täsmennetään lautakunnan toimintatapa.

5. Valituslautakunta hyväksyy omat menettelysääntönsä, jotka sisältävät perussäännön soveltamiselle tarpeelliset määräykset.

Johtokunnan on hyväksyttävä menettelysäännöt yksimielisesti.

6. Valituslautakunnan tekemät päätökset sitovat riidan osapuolia, ja elleivät nämä pane päätöksiä täytäntöön, jäsenvaltiot saattavat ne täytäntöönpanokelpoisiksi kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti.

7. Muut riidat, joiden osapuolena koulut ovat, kuuluvat kansallisten tuomioistuinten toimivaltaan. Erityisesti niiden toimivalta siviili- ja rikosoikeudellista vastuuta koskevissa asioissa jää tämän artiklan soveltamisalan ulkopuolelle.”

20 Kyseisen yleissopimuksen 31 artiklan 4 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Sopimuspuoli voi pyytää tämän yleissopimuksen muuttamista. Tätä tarkoitusta varten se ilmoittaa pyynnöstään Luxemburgin hallitukselle. Luxemburgin hallitus tekee tarpeelliset järjestelyt sen sopimuspuolen kanssa, jolla on Euroopan yhteisöjen neuvoston puheenjohtajuus hallitustenvälisen konferenssin koolle kutsumiseksi.”

Eurooppa-koulujen yleiset säännöt

21 Pääasian tosiseikkoihin sovellettavan Eurooppa-koulujen yleisten sääntöjen version nro 2014-03-D-14-fr-11 (jäljempänä vuoden 2014 säännöt) 61 artiklan A kohdan 1 alakohdan mukaan toimivaltainen luokkaneuvosto tekee yläkoulu-lukiossa päätökset seuraavalle luokalle pääsystä lukuvuoden lopussa.

22 Vuoden 2014 sääntöjen 62 artiklassa, jonka otsikko on ”Valitukset luokalle jättämisestä koskevista päätöksistä”, määrätään seuraavaa:

”1. Oppilaiden lailliset edustajat voivat valittaa luokkaneuvostojen päätöksistä ainoastaan sellaisen muotovirheen tai uuden tosiseikan perusteella, jonka pääsihteeri on koulun ja oppilaan laillisten edustajien antaman selvityksen nojalla sellaiseksi todennut.

Muotovirheellä tarkoitetaan tilannetta, jossa seuraavalle luokalle pääsemisessä noudatettavaan menettelyyn liittyvää oikeussääntöä on rikottu siten, että jos rikkomista ei olisi tapahtunut, luokkaneuvosto olisi tehnyt toisenlaisen päätöksen.

Muotovirheenä ei voida pitää avustamatta jättämisestä siten, että oppilas ei ole osallistunut koulunkäynnin tukemista koskevaan ohjelmaan, ellei voida osoittaa, että oppilas tai hänen lailliset edustajansa ovat vaatineet tällaista avustamista ja koulu on virheellisesti evännyt sen.

Kokeiden käytännön järjestelyt ovat koulujen vastuulla, eikä niitä voida pitää muotovirheenä.

Uudella tosiseikalla tarkoitetaan mitä tahansa tietoa, jota ei ollut saatettu luokkaneuvoston tietoon, koska kukaan – opettajat, vanhemmat, oppilas – ei tiennyt sitä asiaa käsiteltäessä, ja joka olisi voinut vaikuttaa luokkaneuvoston päätöksen sisältöön. Vanhempien tiedossa ollutta tosiseikkaa, jota ei ollut saatettu luokkaneuvoston tietoon, ei voida pitää tässä määräyksessä tarkoitettuna uutena tosiseikkana.

Luokkaneuvostolla on yksinomainen toimivalta arvioida oppilaiden osaamista, antaa arvosanoja lukuvuoden aikana suoritetuista kokeista ja tehtävistä sekä arvioida 61 artiklan B kohdan 5 alakohdassa tarkoitettuja erityisolosuhteita. Näistä arvioinneista ei voida valittaa.

2. Valitus pääsihteerille on tehtävä seitsemän kalenteripäivän kuluessa lukuvuoden päättymisestä. – –

– –

Pääsihteerin (tai hänen delegeimanaan varapääsihteerin) on ratkaistava valitus ennen 31 päivää elokuuta. Tällöin sovelletaan näiden sääntöjen 66 ja 67 artiklaa. Jos valituksen katsotaan täyttävän tutkittavaksi ottamisen edellytykset ja olevan perusteltu, luokkaneuvosto ratkaisee asian uudestaan.

Myös uudesta ratkaisusta voidaan tehdä hallinnollinen valitus pääsihteerille – –”

- 23 Vuoden 2014 sääntöjen 66 artiklassa, jonka otsikko on ”Hallinnolliset valitukset”, määrätään seuraavaa:

”1. Näiden yleisten sääntöjen [62 artiklassa] mainituista päätöksistä voidaan tehdä hallinnollinen valitus [tässä artiklassa] määrätyin edellytyksin. – –

– –

5. Pääsihteerin ratkaisu hallinnollisesta valituksesta annetaan tiedoksi valittajalle tai valittajille.”

- 24 Vuoden 2014 sääntöjen 67 artiklassa, jonka otsikko on ”Valituslautakunnalle tehty valitus”, määrätään seuraavaa:

”1. Sellaisten oppilaiden lailliset edustajat, joita riidanalainen päätös suoraan koskee, voivat hakea muutosta edeltävässä artiklassa tarkoitettuja valituksia koskeviin nimenomaisiin tai hiljaisiin hallinnollisiin päätöksiin [Eurooppa-koulujen yleissopimuksen] 27 artiklassa tarkoitettulta valituslautakunnalta.

– –

4. Kaikki valitukset valituslautakuntaan on tutkimatta jättämisen uhalla tehtävä kahden viikon kuluessa riidanalaisen päätöksen tiedoksi antamisesta tai julkaisemisesta – –

5. Tässä artiklassa tarkoitettut valitukset tutkitaan ja ratkaistaan valituslautakunnan menettelysäännöissä vahvistettujen ehtojen mukaisesti.

6. Valituslautakunnan on ratkaistava asia kuuden kuukauden kuluessa valituksen vastaanottamisesta tämän rajoittamatta Eurooppa-koulujen valituslautakunnan menettelysääntöjen 16, 34 ja 35 artiklan soveltamista; näissä artikloissa määrätään mahdollisuudesta tehdä väli-toimihakemus.”

- 25 Eurooppa-koulujen yleisten sääntöjen versiossa 2004-D-6010-fr-5, joka tuli voimaan 2.2.2005 (jäljempänä vuoden 2005 yleiset säännöt), otettiin käyttöön mahdollisuus saattaa valituslautakunnan käsiteltäväksi valitus pääsihteerin päätöksestä, jolla ratkaistaan valitus luokkaneuvoston tekemästä luokalle jättämistä koskevasta päätöksestä. Eurooppa-koulujen yleisissä säännöissä ei aiemmin määrätty tällaisesta valituslautakunnalle tehtävästä valituksesta, joten oppilaan laillisilla edustajilla oli mahdollisuus tehdä ainoastaan hallinnollinen valitus.

Italian oikeus

- 26 Siviiliprosessilain (codice di procedura civile) 41 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Niin kauan kuin ensimmäisessä oikeusasteessa ei ole tehty asiaratkaisua, jokainen asianosainen voi pyytää, että [Corte suprema di cassazione (ylin yleinen tuomioistuin, Italia)] yhdistetyt jaostot ratkaisevat toimivaltakysymykset – –”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 27 PD:lle ja LC:lle, joiden poika NG oli tuolloin Varesen Eurooppa-koulun yläkoulu-lukion viidennen luokan oppilas, ilmoitettiin 25.6.2020 toimivaltaisen luokkaneuvoston päätöksestä evätä NG:ltä pääsy seuraavalle luokalle.
- 28 PD ja LC nostivat 20.7.2020 Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (Lombardian alueellinen hallintotuomioistuin, Italia) kumoamiskanteen tästä päätöksestä.
- 29 Kyseinen tuomioistuin totesi 9.9.2020 antamallaan määräyksellä olevansa toimivaltainen tutkimaan kanteen, hyväksyi sille esitetyn välimiehakemuksen siten, että NG otettaisiin tietyin edellytyksin seuraavalle luokalle, ja siirsi asiakysymyksen tutkittavaksi 19.10.2021 pidettävässä istunnossa.
- 30 Varesen Eurooppa-koulu pyysi 13.10.2021 päivätyllä hakemuksella siviiliprosessilain 41 §:n nojalla Corte suprema di cassazione yhdistettyjä jaostoja ratkaisemaan ennakolta tuomioistuinten toimivaltaa koskevan kysymyksen ja toteamaan, ettei Italian tuomioistuimilla ole toimivaltaa tutkia edellä mainittua asiaa. Kyseisen koulun mukaan tällainen asia kuuluu valituslautakunnan yksinomaiseen toimivaltaan Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 27 artiklan ja vuoden 2014 yleisten sääntöjen 67 artiklan 1 kohdan nojalla.
- 31 PD ja LC sekä yleinen syyttäjä sen sijaan katsovat Italian tuomioistuinten olevan toimivaltaisia tutkimaan asian erityisesti siksi, että Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 27 artiklan 2 kohdan mukaisesti valituslautakunnan yksinomainen tuomiovalta rajoittuu sellaisiin henkilölle vastaisiin toimiin, jotka on antanut koulujen johtokunta tai tietyn koulun hallinnollinen lautakunta. Näiden pääasian asianosaisten mukaan valituslautakunnan toimivallan ulottaminen luokkaneuvoston toimiin tarkoittaisi näin ollen Eurooppa-koulujen yleissopimuksen muuttamista, joka on mahdollista ainoastaan kyseisen yleissopimuksen 31 artiklan 4 kohdassa määrättyä menettelyä noudattaen.
- 32 PD ja LC ovat lisäksi sitä mieltä, että vuoden 2014 yleisten sääntöjen 62 artiklan 1 kohdassa, 66 artiklan 1 kohdassa ja 67 artiklan 1 kohdassa annetaan oppilaan laillisille edustajille vain mahdollisuus tehdä pääsihteerille valitus luokkaneuvoston päätöksestä ja tämän jälkeen mahdollisesti hakea muutosta valituslautakunnalta. Nämä lailliset edustajat voivat näin ollen edelleen vapaasti valita toisen muutoksenhakekeinon ja riitauttaa luokkaneuvoston päätöksen suoraan toimivaltaisessa kansallisessa tuomioistuimessa.
- 33 Corte suprema di cassazione, jota on pyydetty ennakolta lausumaan tästä Italian tuomioistuinten toimivaltaa koskevasta kysymyksestä, toteaa katsoneensa 15.3.1999 antamassaan tuomiossa (IT:CASS:1999:138CIV), että Italian tuomioistuimet ovat toimivaltaisia tilanteessa, joka vastaa tämän tuomion 28 kohdassa mainitun oikeusriidan olosuhteita. Corte suprema di cassazione totesi nimittäin kyseisessä tuomiossa, että Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 6 artiklan toisen kohdan ja 27 artiklan 1, 2 ja 7 kohdan määräysten mukaan valituslautakunnan yksinomainen toimivalta kattaa koulujen johtokunnan tai tietyn Eurooppa-koulun hallinnollisen lautakunnan toteuttamat, tietyille henkilöille vastaiset toimet mutta ei tällaisen koulun luokkaneuvoston toteuttamia toimia.

- 34 Corte suprema di cassazione toteaa kuitenkin, että kyseisen tuomion antamisajankohtana voimassa olleissa Eurooppa-koulujen yleisissä säännöissä määrättiin vain rajoitetusta, Eurooppa-koulujen sisäisestä ja puhtaasti hallinnollisesta valituksesta, joka kohdistui luokkaneuvoston päätöksiin evätä oppilaalta pääsy seuraavalle luokalle, eikä niissä vielä määrätty mahdollisuudesta hakea valituslautakunnalta muutosta tällaisiin päätöksiin.
- 35 Koska tällainen oikeussuojakeino on sittemmin lisätty vuoden 2005 yleisiin sääntöihin ja se on tämän jälkeen vahvistettu vuoden 2014 sääntöjen 67 artiklassa, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan saattaa kuitenkin osoittautua perustelluksi todeta, että valituslautakunnalla on vastedes yksinomainen toimivalta tutkia tämäntyyppiset riidat.
- 36 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan tällaista ratkaisua näyttää tukevan päätelmät, jotka sisältyvät 11.3.2015 annettuun tuomioon Oberto ja O’Leary (C-464/13 ja C-465/13, EU:C:2015:163; jäljempänä tuomio Oberto ja O’Leary), jossa unionin tuomioistuin on jo todennut Wienin yleissopimuksen määräysten perusteella, että valituslautakunta on voinut pätevästi katsoa olevansa yksin toimivaltainen tutkimaan valitukset, jotka on tehty tietyn Eurooppa-koulun johtajan toteuttamasta kyseisen koulun opettajalle vastaisesta toimesta.
- 37 Tässä yhteydessä voi myös osoittautua merkitykselliseksi unionin yleisen tuomioistuimen 18.6.2020 antama määräys JT v. Eurooppa-koulujen pääsihteeri ja Eurooppa-koulujen valituslautakunta (T-42/20, EU:T:2020:278) sekä Varesen Eurooppa-koulun toimittamat eri asiakirjat ja erityisesti lukuisat ratkaisut, joilla valituslautakunta on ratkaissut riidat luokkaneuvoston päätöksistä evätä oppilaalta pääsy seuraavalle luokalle ja joilla näin kehitettiin vakiintunutta oikeuskäytäntöä siitä lähtien, kun vuoden 2005 yleisissä säännöissä valituslautakunnalle annettiin toimivalta käsitellä tällaisia riitoja.
- 38 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa kuitenkin, että tuomiossa Oberto ja O’Leary oli kyse Eurooppa-koulun johtajan toimesta, joka koski Eurooppa-koulun ja tuntiopettajan väliseen työsopimukseen perustuvan työsuhteen määräaikaisuutta, ja että valituslautakunnan toimivalta ei tässä asiassa johtunut Eurooppa-koulujen yleisistä säännöistä vaan tuntiopettajia koskevasta säännöstöstä, ja katsoo, että koska tuomion Oberto ja O’Leary ja nyt käsiteltävän asian tosiseikat eroavat toisistaan, ei siten ole mahdollista katsoa, että Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 27 artiklan 2 kohdan tulkinta nyt tarkasteltavassa asiassa olisi niin ilmeistä, ettei vähäisellekään perustellulle epäilylle jää sijaa.
- 39 Corte suprema di cassazione on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [Eurooppa-koulujen yleissopimuksen] 27 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäistä virkettä tulkittava niin, että kun kaikki Eurooppa-koulujen yleisissä säännöissä tarkoitettut hallinnolliset valitusmahdollisuudet on käytetty, siinä mainitulla valituslautakunnalla on yksinomainen toimivalta ensimmäisenä ja viimeisenä oikeusasteena ratkaista riidat, jotka koskevat luokkaneuvoston yläkoulu-lukion oppilaaseen kohdistamaa luokalle jättämistä koskevaa päätöstä?”

Nopeutettua menettelyä koskeva pyyntö

- 40 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on pyytänyt tämän ennakkoratkaisupyynnön käsittelemistä nopeutetussa menettelyssä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 105 artiklan nojalla. Kyseinen tuomioistuin esitti pyyntönsä tueksi, että tämän menettelyn soveltaminen on perusteltua, kun otetaan huomioon tarve selventää mahdollisimman nopeasti asianomaisen oppilaan koulutilanne sekä se, että kaikille Eurooppa-koulujen yleissopimuksen osapuolille on tärkeää täsmentää valituslautakunnan toimivallan ulottuvuus pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa riita-asioissa.
- 41 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 105 artiklan 1 kohdassa määrätään, että unionin tuomioistuimen presidentti voi ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pyynnöstä tai poikkeuksellisesti omasta aloitteestaan päättää esittelevää tuomaria ja julkisasiamiestä kuultuaan, että ennakkoratkaisupyyntö käsitellään nopeutetussa menettelyssä, jos asian laatu edellyttää, että asia käsitellään ensi tilassa.
- 42 On muistutettava, että tällainen nopeutettu menettely on menettelyllinen väline, jolla on tarkoitus vastata poikkeuksellisen kiireelliseen tilanteeseen (tuomio 21.12.2021, Randstad Italia, C-497/20, EU:C:2021:1037, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 43 Nyt käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuimen presidentti päätti 21.7.2022, ettei tämän tuomion 40 kohdassa tarkoitettua pyyntöä ollut syytä hyväksyä.
- 44 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee tältä osin, että pelkkä yksityisten intressi – vaikka se olisikin oikeutettu – siihen, että niiden unionin oikeuteen perustuvien oikeuksien ulottuvuus määritetään mahdollisimman pian, ei ole omiaan osoittamaan työjärjestyksen 105 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua poikkeuksellisen olosuhteen olemassaolosta (unionin tuomioistuimen presidentin määräys 28.11.2013, Sähköalojen ammattiliitto, C-396/13, EU:C:2013:811, 16 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 45 Käsiteltävässä asiassa on erityisesti kyseessä olevan oppilaan tilanteesta todettava yhtäältä, että ennakkoratkaisupyynnössä esitetyistä toteamuksista ilmenee, että Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia määräsi 9.9.2020, että kyseinen oppilas hyväksytään ehdollisesti seuraavalle luokalle lukuvuodeksi 2020/2021. Toisaalta nyt käsiteltävä ennakkoratkaisupyyntö saatettiin unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi vasta 28.6.2022, joten unionin tuomioistuimelta odotetulla vastauksella olisi joka tapauksessa voinut olla mahdollisia konkreettisia seurauksia mainitun oppilaan koulunkäynnille vasta aikaisintaan lukuvuonna 2022/2023. Tällaisessa tilanteessa ei voida päätellä, että kyseessä olisi tämän tuomion 42 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettu poikkeuksellisen kiireellinen tilanne.
- 46 Vaikka Eurooppa-koulujen yleissopimuksen osapuolten oletettu intressi siihen, että tässä ennakkoratkaisupyynnössä esitetty tulkintakysymys selvitetään mahdollisimman nopeasti, olisikin oikeutettu, se ei myöskään vaikuta sellaiselta, että kyseessä olisi unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 105 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu poikkeuksellinen olosuhde.

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

47 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään lähinnä, onko Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 27 artiklan 2 kohdan ja vuoden 2014 yleisten sääntöjen 61, 62, 66 ja 67 artiklan määräyksiä tulkittava siten, että kun kaikki kyseisissä yleisissä säännöissä tarkoitettut hallinnolliset valitusmahdollisuudet on käytetty, valituslautakunnalla on yksinomainen toimivalta ensimmäisenä ja viimeisenä oikeusasteena ratkaista riidat, jotka koskevat Eurooppa-koulun luokkaneuvoston sellaisen päätöksen laillisuutta, jolla evätään oppilaalta pääsy yläkoulu-lukion seuraavalle luokalle.

Unionin tuomioistuimen toimivalta

48 Istunnossa PD ja LC ilmaisivat epäilyksensä siitä, onko unionin tuomioistuimella toimivalta antaa ennakkoratkaisu nyt käsiteltävässä asiassa, ja he väittivät lähinnä, että Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 26 artiklan mukaan unionin tuomioistuin voi lausua kyseisen yleissopimuksen tulkintaan liittyvistä kysymyksistä ainoastaan silloin, kun sen käsiteltäväksi on saatettu kyseisen yleissopimuksen osapuolten välinen riita, joka koskee mainitun yleissopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja jota ei ole voitu ratkaista johtokunnassa.

49 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 33 ja 34 kohdassa, se seikka, että tällainen erityinen tuomioistuinjärjestelmä on näin otettu käyttöön, jotta tällaiset Eurooppa-koulujen yleissopimuksen osapuolten väliset riidat voidaan saattaa unionin tuomioistuimen käsiteltäviksi, ei kuitenkaan voi vaikuttaa sen toimivallan ulottuvuuteen, joka unionin tuomioistuimella on lisäksi itse perussopimusten nojalla, jotta se voi lausua SEUT 267 artiklan määräysten mukaisesti näiden perussopimusten ja toimielinten toteuttamien toimien tulkinnasta, kun tällainen kysymys on pääasian tavoin esitetty jonkin jäsenvaltion tuomioistuimessa ja kun tämä tuomioistuin katsoo, että kysymys on ratkaistava, jotta se voi antaa ratkaisunsa, ja pyytää unionin tuomioistuinta ratkaisemaan sen.

50 Unionin tuomioistuin on lisäksi jo todennut tästä, että Eurooppa-koulujen yleissopimuksen kaltainen kansainvälinen sopimus, jonka Euroopan yhteisöt tekivät EY:n perustamissopimuksen 235 artiklan (josta on tullut EY 308 artikla, josta on puolestaan tullut SEUT 352 artikla) perusteella, kun ne oli valtuutettu tähän päätöksillä 94/557 ja 94/558, on Euroopan unionin osalta SEUT 267 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa tarkoitettu unionin toimielimen toimi. Tällaisen sopimuksen määräykset ovat siis sopimuksen voimaantulosta lähtien erottamaton osa unionin oikeusjärjestystä, joten unionin tuomioistuin on toimivaltainen antamaan ennakkoratkaisun tämän yleissopimuksen ja sen perusteella annettujen toimien tulkinnasta (ks. vastaavasti tuomio Oberto ja O’Leary, 29–31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen); tällaisiin toimiin kuuluvat muun muassa vuoden 2014 yleiset säännöt.

51 Unionin tuomioistuin on näin ollen toimivaltainen antamaan ennakkoratkaisun tämän yleissopimuksen ja näiden yleisten sääntöjen tulkinnasta.

Asiakysymys

52 On syytä aluksi palauttaa mieleen, että Eurooppa-koulujen järjestelmä on oma järjestelmänsä, jossa kansainvälisellä sopimuksella toteutetaan jäsenvaltioiden välinen ja jäsenvaltioiden ja unionin välinen yhteistyö (tuomio Oberto ja O’Leary, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 53 Oikeuskäytännöstä seuraa myös, että Eurooppa-koulut muodostavat kansainvälisen järjestön, joka sillä unionin kanssa olevista toiminnallisista yhteyksistä huolimatta pysyy muodollisesti erillisenä unionista ja sen jäsenvaltioista (tuomio Oberto ja O’Leary, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 54 Vaikka näin ollen on niin, että Eurooppa-koulujen yleissopimus on unionin osalta SEUT 267 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa tarkoitettu unionin toimielimen toimi, kuten tämän tuomion 50 kohdassa on muistutettu, siihen myös sovelletaan kansainvälistä oikeutta ja erityisesti sen tulkinnan osalta kansainvälistä sopimusoikeutta (tuomio Oberto ja O’Leary, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 55 Kansainvälinen sopimusoikeus on kodifioitu pääasiallisesti Wienin yleissopimuksessa. Tämän yleissopimuksen 1 artiklan mukaan sitä sovelletaan valtioiden välisiin valtiosopimuksiin. Se, että yleissopimus ei sen 3 artiklan b kohdan mukaan koske niitä kansainvälisiä sopimuksia, jotka on tehty valtioiden ja muiden kansainvälisen oikeuden subjektien välillä, ei kuitenkaan vaikuta siihen, kuinka niihin sovelletaan sellaisia Wienin yleissopimuksen sääntöjä, joiden alaisia ne kansainvälisen oikeuden nojalla tästä yleissopimuksesta riippumatta saattavat olla (tuomio Oberto ja O’Leary, 35 kohta).
- 56 Tästä seuraa se, että Wienin yleissopimuksen sääntöjä sovelletaan jäsenvaltioiden ja kansainvälisen järjestön väliseen sopimukseen, kuten Eurooppa-koulujen yleissopimukseen, siltä osin kuin nämä säännöt ilmentävät yleistä kansainvälistä tapaoikeutta. Näin ollen viimeksi mainittua yleissopimusta on tulkittava näiden sääntöjen ja erityisesti kansainvälisen tapaoikeuden ilmaisevan Wienin yleissopimuksen 31 artiklan määräysten mukaisesti (ks. vastaavasti tuomio Oberto ja O’Leary, 36 ja 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 57 Käsiteltävässä asiassa on muistutettava yhtäältä, että Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 27 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan on niin, että kun kaikki hallinnolliset valitusmahdollisuudet on käytetty, valituslautakunnalla on yksinomainen toimivalta ensimmäisenä ja viimeisenä oikeusasteena ratkaista riidat, jotka koskevat kyseisen yleissopimuksen soveltamista sopimuksen alaan kuuluviin henkilöihin hallinnollista ja avustavaa henkilökuntaa lukuun ottamatta ja jotka koskevat yleissopimukseen tai sellaisten sen nojalla annettuihin määräyksiin perustuvien heille vastaisten toimien laillisuutta, joita johtokunta tai hallinnollinen lautakunta on heihin kohdistanut käyttäessään kyseiseen yleissopimukseen perustuvaa toimivaltaansa. Tältä osin Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 27 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa täsmennetään lisäksi, että valituslautakunnassa käytäviin menettelyihin liittyvistä ehdoista ja säännöistä määrätään tarpeen vaatiessa opetushenkilökunnan toimintaa koskevissa säännöissä tai tuntiopettajien työehdoissa tai Eurooppa-koulujen yleissäännöissä.
- 58 Toisaalta vuoden 2014 yleisten sääntöjen 61 artiklan A kohdan 1 alakohdasta, 62 artiklan 1 ja 2 kohdasta, 66 artiklan 1 ja 5 kohdasta sekä 67 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että oppilaiden lailliset edustajat voivat tehdä hallinnollisen valituksen Eurooppa-koulun toimivaltaisen luokkaneuvoston päätöksistä, jotka koskevat pääsyä yläkoulu-lukion seuraavalle luokalle, vain, jos kyseessä on muotovirhe tai uusi tosiseikka, jonka pääsihteeri on sellaiseksi todennut, ja jos pääsihteeri hylkää tällaisen valituksen, tästä hylkäyspäätöksestä voidaan valittaa valituslautakuntaan.
- 59 Näiden vuoden 2014 yleisiin sääntöihin sisältyvien määräysten soveltamisalasta on heti aluksi täsmennettävä, että toisin kuin PD ja LC ovat väittäneet, mainittuja määräyksiä ei voida tulkita siten, että niissä tarkoitettu hallinnollinen valitus, jota mahdollisesti seuraa valituslautakunnalle

tehty valitus, olisi olemassa rinnakkain toisen käytettävissä olevan oikeussuojakeinon kanssa, jonka nojalla asianomaisen oppilaan lailliset edustajat voisivat nostaa suoraan kansallisissa tuomioistuimissa kanteen luokkaneuvoston päätöksestä evätä kyseiseltä oppilaalta pääsy yläkoulu-lukion seuraavalle luokalle.

- 60 Vuoden 2014 yleisten sääntöjen 62 artiklan 1 kohdan sanamuodon mukaan kyseisistä päätöksistä ”voi[daan] valittaa – – ainoastaan sellaisen muotovirheen tai uuden tosiseikan perusteella, jonka pääsihteerin on – – sellaiseksi todennut”, mikä osoittaa, että oppilaan laillisten edustajien ainoa tapa riitauttaa tällainen päätös on ensin tehdä näin määrätty hallinnollinen valitus pääsihteerille, eikä mainitusta päätöksestä voida tässä vaiheessa nostaa suoraan kannetta tuomioistuimissa.
- 61 Kuten Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 27 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ja vuoden 2014 yleisten sääntöjen 66 artiklan 1 ja 5 kohdan sekä 67 artiklan 1 kohdan määräyksistä ilmenee, pääsihteerin tällaisen hallinnollisen valituksen johdosta tekemään päätökseen voidaan puolestaan hakea muutosta vain valituslautakunnalta, jolla on tällaisessa tapauksessa yksinomainen toimivalta ensimmäisenä ja viimeisenä oikeusasteena tutkia kyseisen päätöksen ja luokkaneuvoston tekemän sellaisen päätöksen laillisuus, jolla evätään asianomaisen oppilaan pääsy seuraavalle luokalle. Tältä osin on myös todettava, että Eurooppa-koulujen yleisten sääntöjen 27 artiklan 6 kohdassa määrätään, että valituslautakunnan ratkaisut sitovat riidan osapuolia ja jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset saattavat ne tarvittaessa täytäntöönpanokelpoisiksi, mikä vahvistaa myös sen, että mainitut viranomaiset eivät voi jättää huomiotta valituslautakunnan lähtökohtaisesti yksinomaisen toimivallan ulottuvuutta.
- 62 Näiden alustavien täsmennysten perusteella on aluksi todettava siitä, onko Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 27 artiklan 2 kohdan ensimmäistä alakohdtaa tulkittava siten, ettei se ole esteenä sille, että valituslautakunnalle annetaan tämän tuomion 58 kohdassa mainituista vuoden 2014 yleisiin sääntöihin sisältyvistä määräyksistä ilmenevän kaltainen yksinomainen toimivalta, että kyseisessä 27 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa määrätty edellytys, jonka mukaan valituslautakunnan käsiteltäväksi saatettujen riitojen on koskettava Eurooppa-koulujen yleissopimuksen soveltamista ”sopimuksen alaan kuuluviin henkilöihin”, täyttyy nyt käsiteltävässä asiassa.
- 63 Ei nimittäin ole epäilystäkään siitä, että tällaiseen henkilöryhmään kuuluvat erityisesti Eurooppa-koulujen oppilaat, jotka ovat Eurooppa-koulujen yleissopimuksen nojalla käyttöön otetun koulutusjärjestelmän ja -rakenteiden ensisijaiset edunsaajat. Kyseisen yleissopimuksen johdanto-osan ensimmäisessä perustelukappaleessa korostetaan tältä osin, että Eurooppa-koulut on perustettu Euroopan yhteisöjen henkilöstön lasten yhteistä opetusta varten Euroopan yhteisöjen toimielimien tehokkaan toiminnan varmistamiseksi. Nämä oppilaat mainitaan lisäksi nimenomaisesti lukuisissa Eurooppa-koulujen yleissopimuksen määräyksissä ja erityisesti kyseisen yleissopimuksen 11 artiklan 3 kohdassa, jonka mukaan johtokunnan tehtävänä on antaa säännöt oppilaiden pääsystä seuraavalle luokalle tai yläaste-lukioon.
- 64 Seuraavaksi Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 27 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetystä edellytyksestä, jonka mukaan valituksen on koskettava ”yleissopimukseen tai – – sen nojalla annettuihin määräyksiin perustuvi[a henkilöille vastaisia] toimi[a]”, on todettava, että yhtäältä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että tätä henkilölle vastaisen toimen käsitettä on tulkittava laajasti ja sillä tarkoitetaan kaikkia toimia, jotka voivat vaikuttaa suoraan tiettyyn oikeustilaan (ks. vastaavasti tuomio Oberto ja O’Leary, 49 ja 53 kohta). On selvää, että näin on sellaisen päätöksen osalta, jolla evätään oppilaalta oikeus päästä seuraavalle luokalle.

- 65 Toisaalta on selvää, että päätökset pääsystä yläaste-lukion seuraavalle luokalle tekee toimivaltainen luokkaneuvosto vuoden 2014 yleisten sääntöjen 61 artiklan A kohdan 1 alakohdan nojalla eli sen määräyksen perusteella, jonka johtokunta on antanut Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 10 artiklan ensimmäisen ja toisen kohdan sekä 11 artiklan 3 ja 4 kohdan määräysten nojalla. Luokkaneuvoston päätös, jolla evätään pääsy seuraavalle luokalle, on näin ollen kyseisen yleissopimuksen 27 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu "[Eurooppa-koulujen] yleissopimukseen tai – – sen nojalla annettuihin määräyksiin perustu[va] toim[i]".
- 66 Lopuksi kyseisen 27 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa olevasta edellytyksestä, jonka mukaan henkilölle vastaisten toimien, joista voidaan valittaa valituslautakuntaan, on oltava "johtokun[nan] tai hallinnolli[sen] lautakun[nan]" asianomaisiin kohdistamia, on todettava unionin tuomioistuimen jo täsmentäneen Wienin yleissopimuksen 31 artiklaan sisältyviin tulkintasääntöihin nojautuen tuomion Oberto ja O'Leary 58 kohdassa, että pelkästään se seikka, että Eurooppa-koulun johtajan toimia ei puolestaan nimenomaisesti mainita tässä määräyksessä, ei voi vaikuttaa siten, että ne suljettaisiin mainitun määräyksen soveltamisalan ulkopuolelle.
- 67 Nyt käsiteltävässä asiassa on tutkittava, onko Wienin yleissopimuksen 31 artiklassa ilmaistujen sääntöjen perusteella mahdollista tulkita Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 27 artiklan 2 kohdan ensimmäistä alakohtaa – vastaavalla tavalla kuin mitä unionin tuomioistuin on todennut tuomiossa Oberto ja O'Leary Eurooppa-koulun johtajan tekemistä päätöksistä – siten, ettei se ole esteenä sille, että valituslautakunnalla on tämän tuomion 58 kohdassa mainittujen vuoden 2014 yleisiin sääntöihin sisältyvien määräysten nojalla yksinomainen toimivalta tutkia päätökset, joilla Eurooppa-koulun oppilaalta evätään pääsy seuraavalle luokalle, vaikka näitä päätöksiä ei ole tehnyt kyseisen koulun johtokunta tai hallinnollinen lautakunta vaan luokkaneuvosto.
- 68 Wienin yleissopimuksen 31 artiklan 1 kappaleesta on tältä osin muistutettava, että kyseisen määräykseen mukaan valtiosopimusta on tulkittava antamalla valtiosopimuksessa käytetyille sanannoille niille kuuluvassa yhteydessä niiden tavallinen merkitys sekä valtiosopimuksen tarkoituksen ja päämäärän valossa.
- 69 Ensinnäkin sen normatiivisen asiayhteyden osalta, johon Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 27 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohtaan sisältyvä ilmaisu "toimien – –, joita johtokunta tai hallinnollinen lautakunta on heihin kohdistanut" kuuluu, on otettava ensimmäiseksi huomioon se, että kyseisen yleissopimuksen 27 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaan valituslautakunnassa käytäviin menettelyihin liittyvät ehdoista ja säännöistä määrätään tarpeen vaatiessa Eurooppa-koulujen yleisissä säännöissä (ks. vastaavasti tuomio Oberto ja O'Leary, 59 kohta). Nyt käsiteltävässä asiassa säännöt, joilla valituslautakunnalle annetaan yksinomainen toimivalta tutkia sen jälkeen, kun on ensin tehty niissä määrätty hallinnollinen valitus, valitukset, jotka liittyvät luokkaneuvoston päätöksiin evätä oppilaalta pääsy seuraavalle luokalle, ja säännöt, joissa täsmennetään näitä valituksia koskevia menettelytapoja, sisältyvät nimittäin kyseisiin yleisiin sääntöihin eli vuoden 2014 yleisiin sääntöihin.
- 70 Toiseksi on niin, kuten tämän tuomion 65 kohdassa on jo todettu, että säännöt, joilla luokkaneuvostolle annetaan toimivalta päättää oppilaiden pääsystä seuraavalle luokalle ja joilla säännellään tällaista pääsyä, sisältyvät itse vuoden 2014 yleisiin sääntöihin, ja johtokunta on siten antanut ne Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 10 artiklan ensimmäisen ja toisen kohdan sekä 11 artiklan 3 ja 4 kohdan määräyksillä sille annetun toimivallan perusteella. Näin ollen on niin,

että vaikka johtokunta ei tosin ole toteuttanut suoraan pääasiassa kyseessä olevaa toimea, sillä sen on toteuttanut luokkaneuvosto, tämä luokkaneuvosto on kuitenkin toteuttanut sen johtokunnan toimella sille annetun rajatun toimivallan nojalla.

- 71 Kolmanneksi vuoden 2014 yleisten sääntöjen 67 artiklan nojalla valituslautakunnalle kuuluva yksinomainen toimivalta koskee ensisijaisesti päätöstä, jolla pääsihteeri ratkaisee asianomaisen oppilaan laillisten edustajien tekemän valituksen luokkaneuvoston päätöksestä, jolla oppilaalta evättiin pääsy seuraavalle luokalle. Kuten Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 7 artiklan ensimmäisen kohdan 2 alakohdasta, 12 artiklan 2 alakohdasta ja 14 artiklasta ilmenee, pääsihteeri on johtokunnan nimittämä kaikkien Eurooppa-koulujen yhteinen elin, jolla on valtuudet edustaa johtokuntaa ja joka on vastuussa toiminnastaan johtokunnalle. Tästä seuraa, että kyseisen pääsihteerin toimet voidaan viime kädessä katsoa mainitun johtokunnan toimiksi. Näin on erityisesti silloin, kun toimet on toteuttanut pääsihteeri johtokunnalta saadun, vuoden 2014 yleisten sääntöjen 62 artiklaan perustuvan kaltaisen valtuutuksen perusteella.
- 72 Toiseksi Eurooppa-koulujen yleissopimuksen tavoitteista on todettava, että – kuten kyseisen yleissopimuksen johdanto-osan ensimmäisestä perustelukappaleesta ilmenee – Eurooppa-koulut on perustettu unionin ”henkilöstön lasten yhteistä opetusta” varten unionin ”toimielimien tehokkaan toiminnan varmistamiseksi”.
- 73 Kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 73 ja 75 kohdassa, se, että Eurooppa-koulujen muodostamaan kansainväliseen järjestöön kuuluvalla yhdelle erikoistuneelle lainkäyttöelimelle on keskitetty niiden luokkaneuvostojen toimien tuomioistuINVALVONTA, jotka koskevat näiden koulujen oppilaiden pääsyä seuraavalle luokalle, edistää menettelyn ja oikeuskäytännön yhdenmukaisuutta ja tällaisen yhteistä samantasoista opetusta yhtäläisin edellytyksin kaikissa näissä kouluissa koskevan tavoitteen saavuttamista.
- 74 Tämän tuomion 69–73 kohdassa esitetyistä seikoista seuraa näin ollen, että vaikka luokkaneuvostojen toimia ei nimenomaisesti mainita Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 27 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa, kyseisen määräyksen normatiivisen asiayhteyden sekä kyseisellä yleissopimuksella tavoiteltujen päämäärien perusteella voidaan katsoa, että valituslautakunnan toimivallan laajentaminen tämän tuomion 58 kohdassa mainituilla vuoden 2014 yleisiin sääntöihin sisältyvillä määräyksillä ei ole kyseisen Eurooppa-koulujen yleissopimuksen määräyksen vastaista.
- 75 Wienin yleissopimuksen 31 artiklan 3 kappaleen a ja b kohdan osalta on muistutettava niistä ilmenevän, että valtiosopimusta tulkittaessa on otettava asiayhteyden lisäksi huomioon yhtäältä jokainen myöhempi osapuolten välillä tehty sopimus, joka koskee valtiosopimuksen tulkintaa tai sen määräysten soveltamista, ja toisaalta jokainen myöhempi valtiosopimusta sovellettaessa noudatettu käytäntö, joka osoittaa osapuolten välisen yhteisymmärryksen valtiosopimuksen tulkinnasta.
- 76 Unionin tuomioistuimella on jo ollut tilaisuus korostaa tämän osalta, että kansainvälisessä oikeudessa ei ole kiellettyä eikä epätavallista määrätä kansainvälisen sopimuksen osapuolten mahdollisuudesta täsmentää kyseisen sopimuksen tulkintaa sitä mukaa kuin niiden sopimuksen ulottuvuutta koskeva yhteinen tahto kehittyy. Tällaisia täsmennyksiä voivat tehdä sopimuspuolet itse tai sopimuspuolten perustama elin, jolle nämä ovat antaneet itseään sitovaa päätösvaltaa. Tällaisilla tulkintatoimilla on tässä tapauksessa Wienin yleissopimuksen 31 artiklan 3 kappaleen a kohdasta johtuvat oikeusvaikutukset (ks. vastaavasti lausunto 1/17 (EU:n ja Kanadan välinen CETA-sopimus), 30.4.2019, EU:C:2019:341, 233 ja 234 kohta).

- 77 Unionin tuomioistuin on lisäksi jo todennut, että Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 27 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäisessä virkkeessä olevan ilmaisun ”toimien – –, joita johtokunta tai hallinnollinen lautakunta on heihin kohdistanut”, merkityksen määrittämiseksi on Wienin yleissopimuksen 31 artiklan 3 kappaleen b kohdan mukaisesti nojaututtava muun muassa jokaiseen myöhempään tätä yleissopimusta sovellettaessa noudatettuun käytäntöön (ks. vastaavasti tuomio Oberto ja O’Leary, 60 ja 62 kohta).
- 78 Nyt käsiteltävässä asiassa on korostettava ensinnäkin, että – kuten Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 8 artiklan 1 kohdasta ilmenee – johtokuntaan kuuluu muun muassa ”jokaisen [unionin] jäsenvaltion ministeritason edustaja tai edustajia, joilla on valtuudet tehdä sitoumuksia kyseisen jäsenvaltion hallituksen puolesta,” sekä Euroopan komission jäsen.
- 79 Tästä seuraa, että vuoden 2014 yleisiin sääntöihin sisältyvät määräykset ja erityisesti sen 62, 66 ja 67 artikla, joissa yhtäältä määrätään mahdollisuudesta tehdä pääsihteerille hallinnollinen valitus luokkaneuvoston päätöksistä, joilla evätään oppilaalta pääsy yläkoulu-lukion seuraavalle luokalle, ja toisaalta annetaan valituslautakunnalle yksinomaisen toimivalta tutkia valitus, joka on tehty pääsihteerin tällaisen hallinnollisen valituksen johdosta tekemästä päätöksestä, ovat mainittujen jäsenvaltioiden ja unionin asianmukaisesti valtuuttamien edustajien, joilla on valtuudet tehdä sitoumuksia niiden puolesta, antamia.
- 80 Toiseksi on niin, että vaikka Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 26 artiklassa annetaan unionin tuomioistuimelle toimivalta ratkaista sopimuspuolten väliset riidat, jotka koskevat kyseisen yleissopimuksen tulkintaa ja soveltamista ja joita ei ole voitu ratkaista johtokunnassa, vuoden 2014 yleisten sääntöjen 62, 66 ja 67 artiklan ja sitä ennen vuoden 2005 yleisiin sääntöihin sisältyneiden vastaavien määräysten antaminen ei ole johtanut siihen, että kyseiset sopimuspuolet olisivat kääntyneet unionin tuomioistuimen puoleen tällaisten määräysten antamisen estämiseksi tai kyseenalaistamiseksi. Se, että johtokunnassa kokoontuneet Eurooppa-koulujen yleissopimuksen sopimuspuolet antoivat nämä vuoden 2014 yleisiin sääntöihin sisältyvät määräykset, näyttää siten osoittavan juurikin sen, että nämä sopimuspuolet olivat yksimielisiä kyseisen yleissopimuksen määräysten soveltamisesta ja tulkinnasta antaessaan vuoden 2014 yleisiin sääntöihin sisältyvät määräykset.
- 81 Mainitut sopimuspuolet eivät myöskään ole riitauttaneet eivätkä kyseenalaistaneet – tarvittaessa käyttämällä Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 26 artiklassa näin määrättyä mekanismia – vuoden 2014 yleisten sääntöjen 62, 66 ja 67 artiklan määräysten eikä vuoden 2005 yleisiin sääntöihin sisältyneiden vastaavien aiempien määräysten myöhempää systemaattista soveltamista, jonka on tehnyt yhtäältä pääsihteerin, jonka oli käsiteltävä hallinnollisia valituksia luokkaneuvostojen päätöksistä evätä oppilaalta pääsy yläkoulu-lukion seuraavalle luokalle, ja toisaalta valituslautakunta, jonka oli käsiteltävä valitukset pääsihteerin päätöksistä ja joka on järjestelmällisesti käyttänyt sille vuoden 2014 yleisten sääntöjen 67 artiklassa annettua tuomiovaltaa.
- 82 Näin ollen se, että johtokunta on antanut vuoden 2014 yleisten sääntöjen 62, 66 ja 67 artiklan ja ennen sitä vuoden 2005 yleisiin sääntöihin sisältyneet vastaavat määräykset, sekä se, että pääsihteerin ja valituslautakunta ovat siitä lähtien keskeytyksettä soveltaneet näitä määräyksiä ilman, että Eurooppa-koulujen yleissopimuksen osapuolet ovat riitauttaneet näiden määräysten antamista ja niiden soveltamista, ovat omiaan osoittamaan, että jos ei olisikaan olemassa näiden sopimuspuolten myöhemmin tekemää Wienin yleissopimuksen 31 artiklan 3 kappaleen a alakohdassa tarkoitettua sopimusta, joka koskee kyseisen yleissopimuksen tulkintaa ja sen määräysten soveltamista, ainakin on olemassa viimeksi mainitun yleissopimuksen

- 31 artiklan 3 kappaleen b kohdassa tarkoitettu käytäntö, joka osoittaa sopimuspuolten välisen yhteisymmärryksen tällaisesta tulkinnasta. Sitä, etteivät Eurooppa-koulujen yleissopimuksen osapuolet ole riitauttaneet tällaista keskeytyksetöntä soveltamista, on nimittäin pidettävä näiden sopimuspuolten menettelynä, joka merkitsee sitä, että ne ovat hiljaisesti hyväksyneet mainitun soveltamisen, ja näin ollen sitä on pidettävä tällaisena käytäntönä.
- 83 Tällainen sopimus ja/tai käytäntö voi olla etusijalla Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 27 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäisen virkkeen sanamuotoon nähden. Tästä seuraa, että kyseistä määräystä on tulkittava siten, ettei se ole esteenä sille, että Eurooppa-koulujen luokkaneuvostojen päätösten, joilla evätään oppilaalta pääsy seuraavalle luokalle, katsotaan lähtökohtaisesti kuuluvan kyseisen määräyksen soveltamisalaan (ks. vastaavasti tuomio Oberto ja O’Leary, 65–67 kohta).
- 84 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että valituslautakunnalla on vuoden 2014 yleisten sääntöjen 67 artiklan 1 kohdan nojalla yksinomainen toimivalta ensimmäisenä ja viimeisenä oikeusasteena ratkaista riidat, jotka koskevat Eurooppa-koulun luokkaneuvoston päätöstä evätä oppilaalta pääsy yläkoulu-lukion seuraavalle luokalle, kun kaikki kyseisten sääntöjen 62 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut hallinnolliset valitusmahdollisuudet on käytetty, ja että tällainen yksinomainen toimivalta ei ole ristiriidassa Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 27 artiklan 2 kohdan kanssa.
- 85 On vielä täsmennettävä, että toisin kuin PD ja LC ovat väittäneet, tällainen tulkinta Eurooppa-koulujen yleissopimuksen ja vuoden 2014 yleisten sääntöjen merkityksellisistä määräyksistä ei loukkaa asianomaisten oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan.
- 86 Tältä osin tämän tuomion 52 ja 72 kohdasta ilmenee, että Eurooppa-koulujen järjestelmä on oma järjestelmänsä, joka on otettu käyttöön kansainvälisellä sopimuksella, joka perustuu unionin ja sen jäsenvaltioiden välisiin sitoumuksiin ja jonka olemassaolon syynä on näiden sopimuspuolten halu varmistaa unionin toimielinten tehokas toiminta. Vaikka Eurooppa-koulujen järjestelmä on unionista erillinen kansainvälinen järjestö, se liittyy siis toiminnallisesti hyvin läheisesti unioniin, kuten tämän tuomion 53 kohdassa on muistutettu. Päätösten 94/557 ja 94/558 johdanto-osan kolmannessa ja neljännessä perustelukappaleessa korostetaan lisäksi, että unionia ohjasi Eurooppa-koulujen yleissopimuksen tekemisessä erityisesti se, että unionin osallistuminen kyseisen yleissopimuksen täytäntöönpanoon käyttäen yleissopimuksessa vahvistettuihin sääntöihin perustuvaa ja tulevissa yleissopimuksen mukaisissa säädöksissä sille annettavaa toimivaltaa on osoittautunut tarpeelliseksi unionin tavoitteiden saavuttamiseksi.
- 87 Kuten komissio on todennut istunnossa ja julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 97 kohdassa, unionin perussopimuksilla perustettu oikeusjärjestys muodostaa siten kansainvälisen sopimusoikeuden sääntöjen kokonaisuuden, jolla voi olla merkitystä Eurooppa-koulujen yleissopimuksen tulkinnan kannalta, kuten Wienin yleissopimuksen 31 artiklan 3 kappaleen c kohdasta ilmenee. Viimeksi mainitussa määräyksessä, jolla kodifoidaan kansainvälistä tapaoikeutta, määrätään, että valtiosopimusta tulkittaessa on otettava huomioon asiayhteyden ohella osapuolten välisissä suhteissa sovellettavissa olevan kansainvälisen oikeuden asiaan vaikuttavat säännöt, joihin kuuluvat muun muassa tällä tavoin tulkittavan valtiosopimuksen osapuolten tekemät muut sopimukset (ks. kansainvälisen tuomioistuimen asia, joka koskee tiettyjä kysymyksiä keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa (Djibouti v. Ranska), tuomio 4.6.2008, I.C.J. Reports 2008, s. 219, 112–114 kohta). Nyt käsiteltävässä asiassa Eurooppa-koulujen yleissopimuksen ovat tehneet unionin jäsenvaltiot ja unioni itse, joista ensiksi mainitut ovat jälkimmäisen perussopimusten osapuolia ja joista jälkimmäisen olemassaolo, oikeushenkilöllisyys ja toimivalta perustuvat näihin sopimuksiin.

- 88 Tältä osin on myös palautettava mieleen, että unionin tekemien kansainvälisten sopimusten on oltava täysin yhteensoveltuvia perussopimusten ja niistä johtuvien perustuslaillisten periaatteiden kanssa, joihin kuuluvat muun muassa Euroopan unionin perusoikeuskirjassa (jäljempänä perusoikeuskirja) vahvistetut takeet (ks. vastaavasti lausunto 1/17 (EU:n ja Kanadan välinen CETA-sopimus), 30.4.2019, EU:C:2019:341, 165 ja 167 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 89 Eurooppa-koulujen yleissopimuksen osalta on todettava muun muassa tämän tuomion 86–88 kohdassa esitetystä seikoista ilmenevän, että unionin oikeuden yleisten periaatteiden on ohjattava kyseisen yleissopimuksen tulkintaa ja mainitulla yleissopimuksella perustettujen elinten on samanaikaisesti otettava ne asianmukaisesti huomioon ja noudatettava niitä silloin, kun nämä elimet käyttävät tämän yleissopimuksen määräyksiin perustuvaa toimivaltaa ja toteuttavat toimia sen määräysten mukaisesti (ks. vastaavasti tuomio 14.6.2011, Miles ym., C-196/09, EU:C:2011:388, 43 kohta ja tuomio Oberto ja O’Leary, 74 kohta).
- 90 Tehokkaan oikeussuojan periaatteesta, josta esillä olevassa asiassa on kyse, on etenkin todettava, että kyseinen periaate on vakiintuneen oikeuskäytännön perusteella jäsenvaltioiden yhteisestä valtiosääntöperinteestä johtuva unionin oikeuden yleinen periaate, joka on vahvistettu Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen 6 ja 13 artiklassa, ja se vahvistetaan nykyään perusoikeuskirjan 47 artiklassa (tuomio 18.5.2021, Asociația ”Forumul Judecătorilor din România” ym., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ja C-397/19, EU:C:2021:393, 190 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 91 Lisäksi Eurooppa-koulujen yleissopimuksen johdanto-osan neljännen perustelukappaleen viidennestä luetelmakohdasta ilmenee, että yleissopimuksen tavoitteisiin kuuluu riittävän oikeusturvan takaaminen Eurooppa-koulujen johtokunnan tai hallinnollisten lautakuntien päätöksiä vastaan ja että valituslautakunta on perustettu tätä tarkoitusta varten (ks. vastaavasti tuomio Oberto ja O’Leary, 48 kohta).
- 92 Tältä osin on aluksi todettava itse valituslautakunnasta, että unionin tuomioistuimien on jo todennut kyseisen elimen täyttävän jäsenvaltioon kuulumista lukuun ottamatta kaikki edellytykset, joita vaaditaan, jotta elintä voidaan pitää SEUT 267 artiklassa tarkoitettuna tuomioistuimena, ja joita ovat elimen lakisääteisyys, pysyvyys, tuomiovallan pakottavuus, menettelyn kontradiktorisuus, toimiminen oikeussääntöjen soveltajana ja riippumattomuus (tuomio Oberto ja O’Leary, 72 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 93 Siitä, että valituslautakunta ratkaisee asian ensimmäisenä ja viimeisenä oikeusasteena, on seuraavaksi muistutettava, että perusoikeuskirjan 47 artiklan mukaan tehokkaan oikeussuojan periaatteella ei anneta oikeutta saada asia käsitellyksi kahdessa oikeusasteessa vaan vain oikeus tuomioistuimeen (tuomio Oberto ja O’Leary, 73 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 94 Lopuksi vuoden 2014 yleisten sääntöjen 62 artiklan 1 kohdasta ilmenee sen osalta, mikä on sen tuomiovallan ulottuvuus, joka on annettu valituslautakunnalle Eurooppa-koulun luokkaneuvoston sellaisten päätösten osalta, joilla oppilailta evätään pääsy seuraavalle luokalle, että oppilaiden lailliset edustajat voivat valittaa tällaisista luokkaneuvoston päätöksistä ainoastaan sellaisen muotovirheen tai uuden tosiseikan perusteella, jonka pääsihteri on koulun ja oppilaan laillisten edustajien antaman selvityksen nojalla sellaiseksi todennut.

- 95 Kyseisessä määräyksessä todetaan muotovirheellä tarkoitettavan tilannetta, jossa seuraavalle luokalle pääsemisessä noudatettavaan menettelyyn liittyvää oikeussääntöä on rikottu siten, että jos rikkomista ei olisi tapahtunut, luokkaneuvosto olisi tehnyt toisenlaisen päätöksen, ja siinä täsmennetään tältä osin muun muassa, että kokeiden käytännön järjestelyt ovat koulujen vastuulla eikä niitä voida pitää muotovirheenä. Uudella tosiseikalla tarkoitetaan mitä tahansa tietoa, jota ei ollut saatettu luokkaneuvoston tietoon, koska kukaan – opettajat, vanhemmat, oppilas – ei tiennyt sitä asiaa käsiteltäessä, ja joka olisi voinut vaikuttaa luokkaneuvoston päätöksen sisältöön; vanhempien tiedossa ollutta tosiseikkaa, jota ei ollut saatettu luokkaneuvoston tietoon, ei voida pitää mainitussa määräyksessä tarkoitettuna uutena tosiseikkana.
- 96 Vuoden 2014 yleisten sääntöjen 62 artiklan 1 kohdan viimeisessä alakohdassa täsmennetään lisäksi, että luokkaneuvostolla on yksinomainen toimivalta arvioida oppilaiden osaamista ja antaa arvosanoja lukuvuoden aikana suoritetuista kokeista ja tehtävistä eikä näistä arvioinneista voida valittaa.
- 97 Kuten Varesen Eurooppa-koulun toimittamista valituslautakunnan päätöksistä ilmenee, vuoden 2014 yleisten sääntöjen 62 artiklan 1 kohdan määräykset – vaikka ne koskevatkin hallinnollista valitusta pääsihteerille – vaikuttavat näin ollen myös valituslautakunnan tuomiovallan ulottuvuuteen siinä tapauksessa, että oppilaan lailliset edustajat valittavat pääsihteerin päätöksestä hylätä tälle alun perin tehty hallinnollinen valitus.
- 98 Etenkin sellaisen pedagogisen harkintavallan säilyttämiseksi, joka on väistämättä jätettävä niiden opettajien kollegiolla, jotka ovat opettaneet oppilasta, jonka pääseminen seuraavalle luokalle on tämän kollegion tarkastelun ja päätöksen kohteena, tällä tavoin rajatullakaan oikeussuojakeinolla ei kuitenkaan loukata tehokkaan oikeussuojan periaatetta, mikäli vuoden 2014 yleisten sääntöjen 62 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua seuraavalle luokalle pääsemisessä noudatettavaan menettelyyn liittyvän oikeussäännön rikkomisella tarkoitetaan laajassa merkityksessä minkä tahansa sellaisen puhtaasti menettelyllisen tai aineellisen säännön rikkomista, jonka on väistämättä ohjattava luokkaneuvostojen päätöksentekoa. Kuten tämän tuomion 89 kohdasta ilmenee, tällaisiin sääntöihin kuuluvat muun muassa sovellettavat unionin oikeuden yleiset periaatteet, joiden noudattaminen valituslautakunnan on näin ollen varmistettava, kun sen käsiteltäväksi on saatettu valitus luokkaneuvoston päätöksestä evätä oppilaalta pääsy seuraavalle luokalle.
- 99 Tämän valituslautakunnan harjoittaman valvonnan, joka koskee luokkaneuvoston tällaisen päätöksen perusteluja, laajuuden osalta on todettava tehokkaan oikeussuojan periaatteen edellyttävän näin ollen muun muassa, että tällainen valvonta koskee ainakin sen tarkistamista, ettei toimivaltaa ole ylitetty tai käytetty väärin eikä asiassa ole tehty oikeudellista virhettä tai ilmeistä arviointivirhettä, sanotun kuitenkin rajoittamatta edellä mainittua luokkaneuvostolle annettuun päätöksentekotehtävään kuuluvaa laajaa harkintavaltaa (ks. vastaavasti tuomio 19.11.2019, A. K. ym. (Ylimmän tuomioistuimen kurinpitojaoston riippumattomuus), C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982, 145 kohta ja tuomio 15.4.2021, FV v. neuvosto, C-875/19 P, EU:C:2021:283, 65 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 100 Kaiken edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että Eurooppa-koulujen yleissopimuksen 27 artiklan 2 kohdan ja vuoden 2014 yleisten sääntöjen 61, 62, 66 ja 67 artiklan määräyksiä on tulkittava siten, että kun kaikki kyseisissä yleisissä säännöissä tarkoitettut hallinnolliset valitusmahdollisuudet on käytetty, valituslautakunnalla on

yksinomainen toimivalta ensimmäisenä ja viimeisenä oikeusasteena ratkaista riidat, jotka koskevat Eurooppa-koulun luokkaneuvoston sellaisen päätöksen laillisuutta, jolla evätään oppilaalta pääsy yläkoulu-lukion seuraavalle luokalle.

Oikeudenkäyntikulut

- 101 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Luxemburgissa jäsenvaltioiden ja Euroopan yhteisöjen välillä 21.6.1994 tehdyn Eurooppa-koulujen perussäännön määrittelevän yleissopimuksen 27 artiklan 2 kohdan ja Eurooppa-koulujen yleisten sääntöjen version nro 2014-03-D-14-fr-11 61, 62, 66 ja 67 artiklan määräyksiä on tulkittava siten, että kun kaikki kyseisissä yleisissä säännöissä määrätyt hallinnolliset valitusmahdollisuudet on käytetty, valituslautakunnalla on yksinomainen toimivalta ensimmäisenä ja viimeisenä oikeusasteena ratkaista riidat, jotka koskevat Eurooppa-koulun luokkaneuvoston sellaisen päätöksen laillisuutta, jolla evätään oppilaalta pääsy yläkoulu-lukion seuraavalle luokalle.

Allekirjoitukset